

Študija primera 2

Vsakdo ima pravico do izobraževanja

Na milijone ljudi, po večini otrok, še posebej deklic, je prikrajšanih za dostop do vsaj osnovne izobrazbe. Zaradi tega nimajo možnosti, da bi si ustvarili boljša življenja, nimajo niti možnosti, da bi napredovali. Izobraževanje tako ni le pravica, ampak neke vrste ključ do razvoja kot takega. Ta nam odpira vrata ter širi našo svobodo in možnosti. Prispeva tudi k ohranjanju miru, demokraciji in gospodarski rasti ter omogoča državam odpravljanje revščine in zdravstvenih težav.

Priznanje izobraževanja kot človekove pravice izhaja iz nujnosti izobraževanja za ohranjanje in povečanje prirojenega dostojanstva ljudi. Čeprav lahko v skladu s številnimi pogodbami in deklaracijami o človekovih pravicah vsi ljudje uveljavljajo izobraževanje kot pravico, so še vedno velike skupine ljudi, ki so zanjo prikrajšane.

V globalnem okviru je ta na primer vsebovana v Splošni deklaraciji o človekovih pravicah, ki pravi, da ima vsakdo »pravico do izobraževanja«, usmerjenega k polnemu razvoju naših osebnosti. To mora biti na voljo brezplačno vsaj na začetni stopnji in obvezno za vse. Druge vrste izobraževanja morajo biti enako in splošno dostopne celotni družbi. Med novejšimi zavezami je pravica do izobraževanja zajeta v razvojnih ciljeh tisočletja, ki se zavzemajo za dostopnost osnovne izobrazbe za vse do leta 2015.

Že danes vemo, da to ne bo uresničeno – po podatkih Unicefa je bilo leta 2013 kljub relativnemu porastu šolanja otrok, mlajših od 14 let, še vedno 57 milijonov otrok brez dostopa do izobrazbe. Več kot polovica teh otrok trenutno prihaja iz držav podsaharske Afrike, medtem ko v Indiji, ki je bila nekoč znana po nizkem številu vpisanih otrok, vpis ob občutno narašča.

Pravica do izobraževanja je v lokalnem okviru pogosto zapisana v ustavah držav, na primer v ustavi Belizeja, ki jo omenja v preambuli, v ustavi Južne Afrike, ki štiti pravico državljanov do osnovne izobrazbe v javnih šolah, in sicer v jeziku po izbiri, ter tudi v ustavi Indije.